

KL 209: Livssynspluralisme, ungdomskultur og medier

Prosjektoppgave

01.06.2011

HVA ER HOVEDMOTIVASJON TIL DELTAKERNE FOR Å VÆRE MED I PARADISE HOTEL
OG HVILKE TANKER GJØR DE SEG RUNDT KONSEPTET? I HVILKEN GRAD
GJENSPEILER DETTE TYPISKE TREKK VED AKTUELL UNGDOMSKULTUR, OG
HVORDAN UTFORDRER DETTE FORMIDLING AV KRISTEN TRO I MØTE MED
UNGDOM?

FINN OLAV FELIPE JØSSANG

Mediehøgskolen Gimlekollen

Studieår (2010 – 2011)

INNHold:

1. Innledning.....	s. 3
1.1. Bakgrunn for oppgaven.....	s. 3
1.2. Problemstilling.....	s. 3
1.3. Materiale og metode.....	s. 4
2. Teori.....	s. 4
2.1. Den postmoderne samtiden - en situasjonsbeskrivelse.....	s. 4
2.2. Generelle trekk ved aktuell ungdomskultur og ungdommers livssynsdanning.....	s.5
2.3. Analyseverktøy.....	s. 8
3. Analyse.....	s. 9
3.1. Om Paradise Hotel.....	s. 9
3.2.Deltakernes motivasjon og tanker rundt Paradise Hotel.....	s. 9
3.3. Sammenligning Paradise Hotel med aktuell ungdomskultur.....	s. 13
4. Utfordring for formidling av kristen tro.....	s. 15
4.1. Sentrale tilknytningspunkt.....	s. 17
4. 2. Sentrale spenningspunkt.....	s. 19
5. Avslutning.....	s. 20
5.1. Konklusjon.....	s. 20
5.2. Hva så?.....	s. 20

1. INNLEDNING:

1.1. Bakgrunn for oppgaven:

Realityserien Paradise Hotel startet opp i 2009 og har de siste sesongene hatt et gjennomsnittlig seertall opp mot 250 000 seere fra 12 år og oppover.¹ Den offisielle Facebook-siden har nå 129 048 følgere.² Programmet, som fokuserer på ferie, festing, seksualitet, pardannelser og intriger, har heller ikke skapt få overskrifter i norske medier. Konseptet er enkelt: En gruppe ungdommer mellom 18 til 30 år sjekker inn på et luksushotell i Mexico, og den som står igjen uten partner etter ukens parsermoni må forlate hotellet. Underveis sjekker nye gjester inn og blir med i spillet om 300 000 kroner.

Paradise Hotel synes å fremheve en livsstil som handler om å være åpen for nye opplevelser, ikke sette seg noen begrensninger, og å gjøre det man har lyst til der og da. Flere av holdningene og verdiene som uttrykkes blant deltakerne i forhold til alkohol, seksualitet og relasjoner virker å gjenspeile noen av trekkene ved ungdomskulturen i en postmoderne samtid. For formidling av kristen tro i møte med ungdom kan dette by på flere utfordringer. I denne oppgaven vil jeg se nærmere på forholdet mellom Paradise Hotel og aktuell ungdomskultur og hvordan kristne formidlere kan tilnærme seg dette.

1.2. Problemstilling:

HVA ER HOVEDMOTIVASJON TIL DELTAKERNE FOR Å VÆRE MED I PARADISE HOTEL OG HVILKE TANKER GJØR DE SEG RUNDT KONSEPTET? I HVILKEN GRAD GJENSPEILER DETTE TYPISKE TREKK VED AKTUELL UNGDOMSKULTUR, OG HVORDAN UTFORDRER DETTE FORMIDLING AV KRISTEN TRO I MØTE MED UNGDOM?

¹ <http://www.kampanje.com/medier/article5230905.ece>

² Antall følgere pr. 29.07.2011

1.2. Materiale og metode:

For å få tak i hva som synes å være hovedmotivasjonen for deltakerne og deres tanker rundt konseptet Paradise Hotel vil jeg først og fremst ta utgangspunkt i de personlige intervjuene som er gjort med hver av dem i forkant av serien. Jeg vil også referere til utvalgte episoder av programmet. Som metode har jeg valgt å benytte meg av David Howells tilnæringsmåte til ungdomskultur og ungdommers livssynsforming og Margunn Serigstad Dahles analyseverktøy i forhold til den observerbare livspraksisen i møte med et medieprodukt. Begge er beskrevet under punkt 2.3.

2. Teori

2.1. Den postmoderne samtiden - en situasjonsbeskrivelse:

Postmodernisme er et begrep som stadig blir brukt for å betegne typiske idéstrømninger i vår samtid. David Cook definerer det slik:

”Postmodernismen går lenger enn det ”moderne” vitenskapelig baserte synet på verden ved å blande en skeptisk holdning til teknologi, objektivitet, absolutter og totalforklaringer med vekt på image og utseende, personlige tolkninger, gleder og utforskningen av ethvert åndelig og materielt perspektiv.”³

På mange måter har postmodernismen oppstått som en reaksjon på “det moderne prosjekt”. Helt fra begynnelsen av opplysningstiden til 18-, og tidlig 19-hundretallet forsøkte man å gi svar på sannheten om virkeligheten utifra menneskelig fornuft og vitenskapelig forskning alene. Men denne framtidsoptimismen og troen på det fornuftige mennesket ble likevel kraftig svekket av to verdenskriger og senere av oppløsningen av den ene ideologien etter den andre.⁴ Den optimistiske troen på fornuften og søkenen etter sannhet har stagnert i en skepsisme⁵ mot alle absolutter og i en relativisme⁶ når det gjelder selve definisjonen av sannhet. Det finnes ingen overordnet

³ Cook 1999:18

⁴ Stefan Gustavsson nevner at Ulike filosofier og livssyn har oppstått og avløst hverandre i tur og orden: deisme, naturalisme, marxisme, eksistensialisme m.fl. (Gustavsson 1999:16)

⁵ David Cook skriver at “Skepsisme kan defineres som tvil for tvilens skyld...Det handler ikke om å få visshet. Tvert imot er dette en tro på at det er umulig å få visshet om noe som helst.” (Cook 1999:26)

⁶ *Relativisme* kan defineres som at alle sannhetspåstander er like gyldige utifra deres egen virkelighetsforståelse.

metafortelling som gir enegyldige svar på alle livets spørsmål. Fremveksten av det globale og pluralistiske samfunn⁷ har skapt en kulturell bevissthet om at ingen religioner og livssyn er mer gyldige enn andre, og at ethvert perspektiv ligger åpent for utforskning. Det betyr ikke så mye hva som egentlig er “sant”, “rett” eller “galt”; det viktige er “hva jeg får ut av det”. Individet og enkeltpersoners frihet blir viktigere enn hensynet til felleskapet. *Individualismen* settes i høysete slik at livet kretser rundt våre egne behov. Det er livet “her og nå” som gjelder og det åpnes opp for å leve ut alle livets muligheter til det fulle. Uten en objektiv moralsk standard er det opp til hver enkelt å velge hvordan man vil leve og nyte livet, gjerne i form av *hedonisme*.⁸ Hvordan vi tar oss ut er viktigere enn hvordan vi er. Postmodernismen setter ingen begrensninger.

2.2. Generelle trekk ved aktuell ungdomskultur og ungdommers livssynsdannning:

Begrepet ‘ungdomskultur’ lar seg ikke definere like enkelt. Teologen David Howell skriver at “*hvis vi med ungdomskultur mener et enkelt sett av oppfatninger, handlingsmønstre og strukturer som kan identifiseres...så vi trenger vi å snakke om kulturer i flertall, eller om subkulturer, for å forklare de mange forskjellige livsstilene blant unge menneskser.*”⁹ Likevel mener han at vi kan identifisere flere typiske trekk i forholdet mellom ungdomskultur og deres livssynsdannning.¹⁰ En av de grunnleggende aspektene her er postmodernismen og dens oppløsning av metafortellinger og absolutter. Den postmoderne samtiden danner altså mye av bakgrunnen for aktuell ungdomskultur.

I boken *Engaging the soul of the youth culture*, har Walt Mueller tatt utgangspunkt i ‘Millennial-generasjonen’, som her inkluderer alle ungdommer født fra og med 1982. Mueller mener at denne generasjonen er den første som for alvor har kommet under innflytelse av postmodernismen og blitt bombardert med “postmoderne slagord”: “*Det finnes ingen sannheter utenom dem du lager for deg selv*”. “*Livet har ingen gitt mening, det er bare et spill!*”. “*Du er lever bare en gang, gjør det du*

⁷ Globaliseringsprosessen de siste tiårene har ført til at kommunikasjon, migrasjon handel og idéutveksling på tvers av landegrensene har økt betraktelig. Dette har medført til å danne samfunn der ulike religioner og livssyn eksisterer side om side og blir alle ansett som like gyldige.

⁸ *Hedonismen* har sine røtter hos epikerne i antikkens Hellas og kan karakteriseres som en livsstil der nytelse er selve målet med livet.

⁹ Howell 2002:131 (*min oversettelse*)

¹⁰ Howell mener at et av resultatene av postmodernismen er at ungdommer bygger sitt livssyn rundt fire fokuspunkt: forholdet til *seg selv*, forholdet til *venner*, forholdet til *verden*, og forholdet til *det bortenfor*. (Howell 2002:133) I analyseverktøyet under har jeg benyttet meg av denne tilnæringsmåten.

selv har lyst til". "Alt er relativt".¹¹ Selv om innvirkningen av slike utsagn varierer fra miljø til miljø og fra individ til individ, hevder Mueller at de gjennomgående påvirker hele ungdomsgenerasjonen ved at de uansett hvor de snur seg vil finne spor av postmoderne tankegods. Selv om 'Millennial-generasjonen' er mangfoldig mener Mueller at ungdommer under innflytelse av postmodernismen i stor grad vil tillegge seg samme type verdier, holdninger og livstil:

De har en relativistisk forståelse av rett og galt, og å dømme noe som 'galt' blir gjerne sett på som verre enn å gjøre noe galt. Uten en standard for sannhet og moralforståelse vil ungdommer ofte gjøre valg på bakgrunn av det de føler og hva som fungerer i øyeblikket. Ungdoms utstrakte bruk av media påvirker ikke bare hva de tenker, men også hvordan de tenker.¹² Med et florerende antall valgmuligheter er det for dagens unge en stor utfordring å velge uten å samtidig tenke på om man heller burde valgt annerledes. Med økt velstand hos foreldregenerasjonen og hos dem selv er "millennials" vant til et stort materialistisk forbruk. Ungdomsmedienes økte fokus på kropp, utseende og seksualitet gjør også at ungdommene selv blir mer opptatt av dette. Ungdommene er opptatt av åndelighet, men velger heller å passe inn elementer fra ulike religioner og livssyn i sin egen tro, enn å følge en bestemt trosretning.¹³ Mange unge i dag vokser opp med brutte relasjoner der nesten halvparten av alle ekteskap ender i skilsmisse. Dette gjør gjerne at de selv har vanskelig for å finne stabilitet i varige relasjoner.¹⁴

The happy 'midi-narrative':

I boken *Making sense of Generation Y* skriver forskerne om sine funn etter å ha forsket på livssynene til 15-25 åringer.¹⁵ Forskerne mener at det dominerende perspektivet hos ungdommers livssyn er det de kaller "the happy midi-narrative". De mener at ungdommer ikke lenger tror på en overordnet metafortelling om hvordan alt henger sammen og at de heller ikke lever utifra en individualistisk "mini-fortelling". Derimot så holder de fast på en "midi-fortelling" som tar utgangspunkt i livet her og nå og som har sine holdepunkter i familie- og vennerelasjoner og i

¹¹ Mueller 2006:81-82

¹² Mueller mener at det finnes en direkte forbindelse mellom mediebudskap og ungdommers livssyn: "*Media's content shape their worldview. Get to know the media, and you get to know them.*" (Mueller 2006:96)

¹³ Mueller skriver at selv om interessen for det åndelig er stor hos dagens unge er de lite interessert i "konvensjonell religion", spesielt kristendommen. (Mueller 2006:107)

¹⁴ Mueller nevner at ungdomsgenerasjonen er preget av brutte relasjoner og ofte kjenner seg fremmedgjort i sine omgivelser og i relasjonen til andre. (Mueller 2006:93-95)

¹⁵ Undersøkelsen er basert på intervjuer med 124 ungdommer på ungdomsklubber, høyskoler og universiteter rundt omkring i England. Hensikten med undersøkelsen var å kartlegge ungdommers tilnærming til tro og åndelighet, hvordan populærkulturen blir forstått og fortolket inn i ungdommenes hverdagsliv, og hvordan populærkulturen er med på å forme ungdommenes livssyn.

elementer fra populærkulturen. Forskerne fant ut at ungdommer i stor grad bruker film, TV-serier, reklamebilder, kulturelle ikoner og festing til *egen fordel*.

Formålet med “den lykkelige midi-fortelling” er å skape et livssyn der lykke, for dem selv, og deres venner og familie er selve grunnlaget. Ungdommene føler at de finner lykke og mening i livet her og nå, og at selv om vanskelig ting kan oppstå, så finnes det nok ressurser i dem selv og blant familie og venner til at lykken “seirer”. Lykke er altså det sentrale i ungdommenes liv, og i stor grad selve målet for livet. I følge forskerne hjelper den lykkelige midi-fortellingen ungdommer til å balansere mellom “det faktiske”¹⁶ og “det ideelle”¹⁷ livet ved at populærkulturelle fortellinger både er noe man lever seg inn i, og noe som gir råd for utfordringer og valg i det virkelige livet. Innlevelse i filmer trekker ungdommene mot det idelle livet, og TV-serier gir underholding som man kan flykte inn i. Musikk har evnen til å berøre alle deler av livet slik at det blir selve “lydbåndet” både for ‘det idelle’ og ‘det faktiske’ livet. I tillegg har festing potensiale til å omslutte alt det idelle innunder “den lykkelige midi-fortelling”. Likevel kan den lykkelige midi-fortellingen trues ved at man “setter seg fast” mellom det faktiske og det ideelle, og ikke lenger klarer å balansere mellom dem.

Forfatterne av *Generation Happy* henviser også til “the happy midi-narrative” i sin forskning på danske tenårings livssyn.¹⁸ De mener at denne fortellingen handler om å skape sin egen mening i livet, eller å “skrive sin egen selvbiografi”. Enhver tar selvstendige valg utifra egne preferanser. Forskerne mener likevel at det heller er tale om en “kollektivt orientert individualitet” der ungdommene orienterer seg utifra det miljø de er en del av, enn at hver enkelt lever helt og fullt sitt eget liv.

De danske forskerne skriver også om en “utvendiggjøring” av identiteten hos dagens unge. Kropp, utseende, og image er sentrale deler i en identitetsdanning som konstrueres gjennom “individuell kreativt forbruk”. Slik er forbuket med på å fremheve den enkeltes stil og image. Forfatterne nevner også hvordan samtidens fravær av “universelle sannheter” gjør at moralen har blitt individualisert og privatisert. De mener at dette preger ungdomsgenerasjonen, men at denne

¹⁶ ‘Det faktiske’ er det virkelige livet hvor problemer og utfordringer kan oppstå, men der nære familie- og vennebånd gjør at man kan regne med hjelp og støtte.

¹⁷ ‘Det idelle’ er verden man kan skimte gjennom populærkulturen og gjennom innlevelse finne lykke, gode opplevelser og forventninger til livet. ‘Det idelle’ er et sted hvor ungdommene virkelig kan være seg selv og leve ut sine drømmer.

¹⁸ Skårhøj og Østergaard (red.) 2005:204

frisatte posisjonen likevel gjør at ungdommene i høyere grad tar ansvar for sitt eget liv. Dermed er vi alle våre egne 'livsstilsarkitekter', hvor alle muligheter ligger åpne. De danske forskerne mener også at ungdommer uttrykker enn tro på fremtiden og at den enkelte kan benytte seg av mulighetene som gis og sette dem sammen slik det passer en best.¹⁹

2.3. Analyseverktøy

David Howell har forsket mye på forholdene mellom ungdomskultur og livssyn og mener at ungdommer, som et resultat av postmodernismen, strukturer sine livssyn rundt fire grunnleggende fokuspunkt: Deres forhold til *seg selv*, deres forhold til *venner*, deres forhold til *verden*, og deres forhold til *det bortenfor*.²⁰ Howells's tilnæringsmåte ligner på Margunn Serigstad Dahles analyseverktøy i *Spor av tro i ei tenåringsåpe?*.²¹ Med utgangspunkt i den observerbare livsspraksisen i det aktuelle medieproduktet fokuserer hun på følgende områder: *Forholdet til seg selv og sine*, med underpunktene forholdet til det ytre, forholdet til familie og venner, forholdet til kjærlighet og sex, og forholdet til rusmiddel. *Forholdet til autoriteter og samfunn*, med underpunktene forholdet til autoriteter og forholdet til samfunnet generelt. *Forholdet til det bortenfor*, med underpunktene forholdet til fremtiden og forholdet til 'det religiøse'.

I analysedelen under vil jeg ta utgangspunkt i Howell's tilnæringsmåte og innunder dette også dra veksler på analyseverktøyet til Serigstad Dahle. Siden forholdet til *det bortenfor* er noe som i liten grad kommer frem i deltakernes uttalelser i Paradise Hotel har jeg valgt å utelate dette perspektivet i analysen.

¹⁹ I undersøkelsen fant forskerne ut at ungdommer i langt større grad uttrykker framtidshåp enn framtid frykt, men at dette "håpet" gjerne er omvendt proporsjonelt med alderen. Altså så vil eldre ungdommer være mer tilbakeholdne mer å uttrykke et slik håp. (Skårhøj og Østergaard 2005:209)

²⁰ Howell 2002:133

²¹ Dahle, Margunn Serigstad: "Spør av tru i ei tenåringsåpe? Om ungdomsmedia og religionspedagogen", i Prismet nr. 3, 2003 (s. 100)

3. Analyse

3.1. Om Paradise Hotel

Paradise Hotel er en realityserie som først ble startet opp i USA og sendt på TV-kanalen Fox i 2003. Siden da har programkonseptet spredd seg til Danmark, Sverige, Norge, Nederland og Israel. I Norge ble serien startet opp av TV3 i 2009 og hadde allerede første sesong et gjennomsnittlig seerantall på 229.000²². På Paradise Hotel skal en gruppe vakre og veltrente ungdommer konkurrere om å bli lengst mulig på luksushotellet i Mexico.²³ Det vil hele tiden være et oddetall mellom antall gutter og jenter, og for å bli med videre må deltakerne hver uke finne seg en partner av motsatt kjønn og dele hotellrom sammen. Den som ikke klarer dette må bo på “solorommet” og har en uke på seg til å få overtalt en deltaker av motsatt kjønn til å bytte partner før ukens parsermoni. Den som står igjen uten en partner blir nødt til å sjekke ut av hotellet. Dermed får også nye deltakere muligheten til å sjekke inn og bli med i spillet om 300.000 kroner. Men spillereglene kan endres underveis, og flere av deltakerne blir gitt hemmelige oppdrag de skal prøve å utføre. Det paret som står igjen kan enten velge å dele vinnerpotten eller “slippe kula” for så å ta alle pengene selv.²⁴

3.2. Deltakernes motivasjon og tanker rundt Paradise Hotel:

Forholdet til *seg selv*:

*“Det jeg mener er bra for meg, det gjør jeg. Jeg er mitt eget forbilde”.*²⁵

- Madeleine fra Kristinasand

²² http://www.kjendis.no/2010/03/09/kjendis/paradise_hotel/seertall/reality/reality-tv/10776459/

²³ At deltakerne er vakre og veltrente og ikke er flau over å vise fram sin egen kropp virker nesten å være en forutsetning for å være med i Paradise Hotel. Ingen av deltakerne ser ut til å ha en kropp som ikke passer inn i ungdomsbladenes idealer.

²⁴ Etter at vinnerparet er kåret skal disse gjennom en “troskapstest”. Programlederen legger små pengesekker oppi et fat mens det paret som er igjen står med hver sin kule i hånda. Dersom en av de slipper kula får han eller hun hele pengesummen som til da er lagt i fatet. Dersom ingen av de slipper kula deler de potten. (Se avslutningen på finalen fra fjorårets sesong, fra min 35:50 i episode 40 <http://www.tv3play.no/play/229633/>)

²⁵ Se min 8:05 av episode 1 (<http://www.tv3play.no/play/242356/>)

“Jeg har ikke satt meg noen grenser innenfor Paradise Hotel i det hele tatt”²⁶

- Kim fra Mo i Rana

“...holder du tilbake så holder du tilbake en del av deg selv, og det er ikke vits.”²⁷

- Stian fra Stange/Oslo

“Jeg hopper på flyet hvis jeg må det...jeg er redd for å gå glipp av ting.”²⁸

- Joachim fra Sandefjord

“Jeg er med på Paradise Hotel fordi jeg ønsker mine ‘15 minutes of fame’”²⁹

- Heidi fra Råde

Deltakerne på Paradise Hotel virker først og fremst å snakke utifra egne ønsker og behov. Madeleine sier hun vil gjøre det som er bra for henne. Er hun sitt eget forbilde vil hun helt klart handle utifra egne standarder. Selv om man kan spørre seg hvor troverdig dette er fremhever utsagnet hennes at hun ikke ser til noen andre for å finne ut hva hun skal gjøre. Kim sier i intervjuet at han bare vil ha det kult og at han har masse positiv energi. At han ikke har satt seg noen begrensninger innenfor programmet virker å ha sammenheng med dette. Utsagnet til Stian er en del av svaret hans når han blir spurt om han skal ha sex på Paradise Hotel. Hans forhold til sex handler om at det ikke er noe vits å holde tilbake hvis du har lyst og anledningen byr seg. Da begrenser du din selvtutfoldelse. Joachim vil leve i nuet og få med seg alt han kan av opplevelser. Han forklarer at han etter en bilulykke innså at han bare måtte “hoppe på flyet” for å oppnå de tingene han ønsker i livet. Å ikke gå glipp av opplevelsen av Paradise Hotel virker derfor å være en sterk motivasjon for Joachim. Heidi sier at hun elsker alt som har med “fame” å gjøre, og muligheten til å bli kjent gjennom Paradise Hotel virker å være hovedmotivasjonen hennes for å være med i realityserien.

Forholdet til venner:

“Paradise Hotel tror jeg blir en bra drikkeplass og et sted for å ha det artig.”³⁰

²⁶ Se min 5:55 av episode 1 (<http://www.tv3play.no/play/242356/>)

²⁷ Se personlig intervju med Stian (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/stian-andra/>)

²⁸ Se personlig intervju med Joachim (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/joachim-bekkevold/>)

²⁹ Se min 0:25 av episode 1 (<http://www.tv3play.no/play/242356/>)

³⁰ Se min 5:40 av episode 1 (<http://www.tv3play.no/play/242356/>)

- Kim fra Mo i Rana

“På det sosiale var vi guttene 110% på samme nivå”³¹

- Stephan fra Ålesund

“...alltid spennende å prate med ei jente på en flørtete måte”³²

- Niclas fra Oslo

“Nye folk har ny energi å gi deg”³³

- Stian fra Stange/Oslo

“Jeg skal prøve å bli godt likt av alle sammen og etterpå skal jeg dolke dem i ryggen.”³⁴

- Maren fra Oslo

Vennefelleskapet på Paradise Hotel handler i stor grad om å feste sammen og ha det gøy, noe sitatet til Kim understreker. Flere av deltakerne sier at de har et ‘positivt’ forhold til alkohol.³⁵ De kommer til hotellet for å nyte livet sammen, og får utdelt et champagne-glass med en gang de har sjekket inn. Mens de sjekker ut hotellets fasiliteter prater de om hvor gøy de skal ha det sammen. Stephan er gira over å treffe de andre guttene og føler de er virkelig på nett. Niclas har også forventninger til å treffe jentene og flørte med dem. I de personlige intervjuene er det mange av guttene som snakker om hvordan de håper at jentene på Paradise vil være.

Stian sier i det personlige intervjuet at han ser veldig frem til å treffe mange nye folk, fordi de alltid har ny “input” å gi deg og du får ny energi av å henge med dem. Nye venner har altså potensiale til å gi deg positive opplevelser som du får erfare sammen med dem. Men i Paradise Hotel preges forholdet til venner også av at vennskap noen ganger må ofres for at du selv skal komme videre. Skal du nå lengst mulig må du først og fremst tenke på deg selv. Herav strategien til Maren - å “være venn med alle” er noe hun skal prøve å utnytte til egen fordel.

Likevel er det ikke alle som tenker som Maren. Niclas har store problemer med å splitte et av

³¹ Se min 5:00 av episode 1 (<http://www.tv3play.no/play/242356/>)

³² Se personlig intervju med Niclas (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/niclas-wicksell>)

³³ Se personlig intervju med Stian (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/stian-andrå>)

³⁴ Se min 1:35 av episode 1 (<http://www.tv3play.no/play/242356/>)

³⁵ Se bl.a. personlig intervju med Niclas (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/niclas-wicksell>)

parene når han får dette som oppdrag i andre episode. Han sier at han heller ville ha forblitt “solo” og er veldig oppmerksom på å si til Stephan at det ikke var noe personlig bak valget om å ta partneren hans.³⁶

Forholdet *til verden*:

“...og når pengene er vekk kan jeg tjene litt mer penger”³⁷

- Nora fra Dalen

“Jeg er tidsoptimist...”³⁸

- Mikael fra Sverige

“Da hadde jeg reist til Vegas og bodd der og spilt poker”³⁹

- Maren fra Oslo

“Jeg er litt usikker på hva jeg skal bruke pengene på, men en liten ‘slant’ skal vi da gi til Haiti-ofrene”⁴⁰

- Carl fra Sandvika (fjorårets vinner)

Når det gjelder forholdet til verden er det aller mest forholdet penger som kommer frem hos deltakerne i programmet. De har fått klar beskjed om at de ikke kan snakke om ting som skjer utenfor hotellet.⁴¹ Dermed er det ikke så mye mer å snakke om annet enn det som skjer i “Paradiseboblen”. Sitatene til Nora og Mikael er hentet fra de personlige intervjuene i forkant av programmet. Nora sier at når hun har penger så kan hun kose seg og leve i nuet, og at hun bare kan tjene mer når de er borte. Penger er altså noe man kan skaffe seg når man trenger det og bruke på det man har lyst til der og da. Mikael er positiv til livet, og virker i intervjuet å ikke ha noen verdens

³⁶ Se episode 2 fra min 17:45

³⁷ Se personlig intervju med Nora (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/nora-lindvåg-johre>)

³⁸ Se personlig intervju med Mikael (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/mikael-johnsson>)

³⁹ Se min 14:30 av episode 1 (<http://www.tv3play.no/play/242356/>)

⁴⁰ Se min 41:15 av episode 40 av sesong 2 (Tine sier for øvrig at hun kanskje skal bruke pengene på nye pupper.)

⁴¹ I et intervju med studentavisen *Inside* sier Maren at de kun kan snakke om det som skjer på hotellet og at dermed ikke er så mye å snakke om enn det som skjer på hotellet. “Det går som regel i sex og dårlige vitser” sier Maren, og legger til at det eneste de har til felles er sex.

(*Inside*, Studentavisen ved Handelshøgskolen BI. Onsdag 16. mars, Nr. 4 2011)

bekymring. Han har et åpent forhold til framtiden. Sitatet til Maren er hentet fra første episode der hun får spørsmål av Kim om hva hun ville gjort hvis hun fikk en million kroner. Svaret hennes viser at hun nokså uforbeholdt ville ha brukt de på seg selv og for å “leve livet”. Kim og synes det er kult. Carl vant fjorårets sesong av Paradise Hotel sammen med Tine. Hvor mye en “liten slant” er av 150 000,- kr er vanskelig å si, men måten Carl sier dette på virker nesten å være mer preget av følelsen av å burde gi noe, enn av et stort ønske om å virkelig hjelpe jordskjelvsøfrene.

Hovedmotivasjon:

Oppsummert virker hovedmotivasjonen til de fleste av deltakerne for å være med på Paradise Hotel å handle om selve opplevelsen.⁴² Å “Ha det gøy”, “leve i nuet”, “gratis ferie” og “gratis alkohol” er ord som går igjen. For noen, slik som Heidi er det muligheten til berømmelse som tiltrekker, mens Joachim har blitt med fordi han ikke ønsker å gå “glipp av noe”. Deltakerne virker egentlig bare å ha positive tanker til konseptet Paradise Hotel. Å være på et luksushotell i Mexico i to måneder sammen med andre partyglade, vakre, veltrente og utadvendte unge mennersker er slettes ikke å forakte. Selv om det er et spill og man noen ganger må “dolke noen i ryggen” så er opplevelsene og mulighetene til livsnytelse innenfor Paradise Hotel noe som gjør det hele til et eventyr.

3.3. Sammenligning Paradise Hotel med aktuell ungdomskultur:

Forholdet til seg *selv*:

For deltakerne på Paradise Hotel virker livet å kretse rundt egne ønsker og behov. De har meldt seg på programmet, fordi de ønsker å nyte livet, oppleve mest mulig, og å leve i nuet. Livet handler om å skape lykke, noe som gjerne reflekteres i ungdomskulturens forhold til “the happy mid-narrative”. For ungdommer som følger med på Paradise Hotel er det dessuten verdt å spørre om de bruker realityserien til *egen nytte*, ved at de lever seg inn i deltakernes liv, og gjennom deres utfoldelse på skjermen balanserer mellom “det idelle” og “det faktiske” i sitt eget liv. Muligens har også Heidis motivasjon om å få sine “15 minutes of fame” sammenheng med lengselen etter å oppleve mer av “det idelle”, noe hun tidligere bare har observert gjennom mediene. Nå får hun selv muligheten til å være i rampelyset.

⁴² En av deltakerne, Anne Zoumbliis, sier ordrett at hun fikk lyst å være med for opplevelsens skyld når hun blir spurt om hvorfor hun meldte seg på Paradise Hotel. Se personlig intervju (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/anne-zoumblios>)

Flere av deltakerne på Paradise Hotel er opptatt av å ikke sette seg selv noen begrensninger. De virker å ha en ‘individualisert moral’⁴³, noe særlig Stians utsagn om å ikke holde tilbake en del av seg selv fremhever. Selv om kanskje ikke andre ungdommer ville sagt det like eksplisitt som han gjenspeiler det han sier enkelte trekk ved ungdomskulturens forhold til moral og forhold til sex.

Forholdet til *venner*:

Festing er en stor del av vennefellesskapet på Paradise Hotel. Opplevelsen av å kunne slippe seg løs og ha det gøy sammen gir en fellesskapsfølelse av å leve i nuet. Dette synes å ha nær sammenheng med forholdet til alkohol i ungdomskulturen generelt, og hvordan festing har et potensial til å omslutte alt ‘det idelle’ i “den lykkelige midi-fortelling”. Men siden festingen på Paradise Hotel helt klart bærer preg av settingen og situasjonen der, kan man kanskje spørre i hvilken grad dette gjenspeiler festingen i “vanlige” ungdomsmiljøer.

Howell mener at vennerelasjoner en av de viktigste momentene i ungdomskulturen.⁴⁴ For noen kan også felleskap med venner være viktigere enn familiefellesskapene, der disse ikke alltid er like stabile. Mange av deltakerne på Paradise Hotel ser fram til å få nye venner på hotellet. Som Stian sier: “nye folk gir ny energi”. Likevel gjør programkonseptet at vennereelasjonene på hotellet også brukes til egen fordel for å komme videre i serien. Du kan bli venner med folk bare for å “dolke” dem i ryggen igjen senere. Men en slik kynisk behandling av venner noe som nok i liten grad preger ungdomskulturen generelt, siden ungdommer primært søker aksept hos andre på sin egen alder, i følge Howell.⁴⁵

Forholdet til det ytre og fokuset på utseende, kropp og seksualitet i Paradise Hotel virker å ha nær sammenheng med det de danske forskerne skriver om en “utvendiggjøring av identiteten”.⁴⁶ Deltakerne er vakre og veltrente og har ingen blygsel for å vise frem kroppen sin. Slik sett kan man spørre seg om programmet er med å bidra til ungdomsmedienes økte fokus på kropp, image og utseende. Howell skriver dessuten at vektlegging av det ytre kan være en av drivkreftene for ungdommer å passe inn i vennefellesskapet.⁴⁷

⁴³ sml. med perspektivet til de danske forskerne under punkt 2.2.

⁴⁴ Howell 2002:133

⁴⁵ Howell 2002:133

⁴⁶ sml. punkt 2.2.

⁴⁷ Howell 2002:133

Forholdet til *verden*:

Siden deltakerne på Paradise Hotel ikke får snakke om ting utenfor hotellet kommer det desverre ikke frem så mye om deres forhold til verden, annet enn deres forhold til penger. Flere av deltakerne sier i de personlige intervjuene at de ville ha “sluppet kula” dersom de hadde stått igjen i en vannersituasjon.⁴⁸ De ville altså tatt hele pengepotten på 300.000,- til seg selv. Av de som får spørsmål om hva de ville ha brukt pengene på er det ikke alle som har tenkt på det.⁴⁹ Heidi sier at hun ville ha brukt pengene på shopping i Las Vegas, og kanskje på nye pupper.⁵⁰ Anna er den eneste som understreker at hun ville ha brukt pengene på utdanning.⁵¹ Ingen foruten Carl, nevner noe om å bruke pengene på andre eller på et veldedig formål. Det underliggende perspektivet virker altså å være at penger er noe man bruker på seg selv, og noe man kan skaffe seg mer av når man trenger det, slik sitatet til Nora gjenspeiler. Dette forholdet til penger gjenspeiles også delvis i ungdomskulturens trekk av materialisme og forbruk. Likevel vil Howell mene at ungdommer også bryr seg om verden de lever i og er opptatt av likhet for alle selv om de av og til kan ha blandede motiver.⁵²

Forholdet til fremtiden er hos dagens unge preget av tro på fremtidens muligheter, ifølge de danske forskerne. Enhver kan benytte seg av de mulighetene som finnes i verden. Svenske Mikael's utsagn om ‘tidsoptisme’ synes å ha sammenheng med dette.

4. utfordringer og muligheter for formidling av kristen tro:

Walt Mueller hevder at hvis vi skal nå den oppvoksende postmoderne generasjon med evangeliet så er kristne nødt til å komme seg ut av “bunkersen”.⁵³ “Bunkers-mentaliteten” gjør at mange kristne lukker seg inne i sine fellesskap og er unnvikende fra deltakelse i samtidskulturen. Noen forsvarer

⁴⁸ Se bl.a. personlig intervju med Ole Christian Løvold (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/ole-christian-lovold>)

⁴⁹ I de personlige intervjuene får ikke deltakerne alltid spørsmål om det samme. Derfor er det bare noen som får svare på hva de ville ha brukt pengene på om de vant.

⁵⁰ Se personlig intervju med Heidi Stueflotten (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/heidi-stueflotten>)

⁵¹ Se personlig intervju med Anne Zoumbliis (<http://www.tv3.no/paradisehotel/deltakere/anne-zoumbliis>)

⁵² Howell 2002:133

⁵³ (Mueller 2006:156) Mueller vier et helt kapittel i boken sin til å utfordre kristne om å komme seg ut av “bunkersen”

sitt manglende engasjement med bibelvers som advarer mot all slags verdslighet.⁵⁴ Men som Mueller påpeker er dette en selektiv og misforstått lesing av Bibelen. Jesus kalte oss til å leve *i verden*, uten å være *av verden*,⁵⁵ og til å være jordens salt og verdens lys.⁵⁶

En realityserie som Paradise Hotel med fokus på individualistisk nytelse i livet her og nå, utfordrer kristen tro på områder som forholdet til alkohol, forholdet til seksualitet, forholdet til venner og relasjoner, og forholdet til samfunnet generelt. En enkel løsning er å betrakte det hele fra våre trygge “kristne bunkerser” og tenke at det hele bare er noe umoralsk og tåpelig som utspiller seg på skjermen. Men da reduserer vi hele programmet til en fiksjonsserie av en annen verden, noe Paradise Hotel nettopp ikke er. Dette er ikke skuespill. Virkelige ungdommer gjør dette. Som vi har sett gjenspeiler deltakernes livsstil og praksis på hotellet flere typiske trekk ved aktuell ungdomskultur, samtidig som ungdommer gjerne også betrakter det som skjer på Paradise Hotel som ‘det idelle’.

Vi trenger å forstå populariteten til Paradise Hotel blant dagens ungdom, og vi trenger å forstå hva som virkelig formidles gjennom programmet og påvirker ungdommers livssyn. Mueller skriver at hvis vi virkelig ønsker å nå ungdomsgenerasjonen så er det avgjørende at vi både lytter til, og adlyder Guds Ord samtidig som vi også lytter til, og forstår ungdomskulturen og strømningene i den postmoderne samtiden de er en del av.⁵⁷ Han mener at det beste bibelske eksempelet for dette er å finne i Apostlenes gjerninger 17 hvor Paulus samtaler med athenerne på Areopagos. Mueller mener også at Paulus tale ikke er en steg-for-steg evangeliseringsmetode, men en modell for hvordan vi som kristne i dag kan lytte og forstå og leve som helhjertede kristne midt i en postmoderne kultur som utfordrer vår tro.⁵⁸

⁵⁴ Bl.a. Ef 5,11-12: *“Ta ikke del i mørkets gjerninger, for de bærer ingen frukt. Avslør dem heller! Det som slike folk driver med i det skjulte, er det en skam bare å nevne.”*
og 1. Joh 2,15: *“Elsk ikke verden, heller ikke det som er i verden! Den som elsker verden, har ikke kjærligheten til Far i seg”*

⁵⁵ sml. Johannes 17,15-18

⁵⁶ Som ‘jordens salt’ kalles vi til å hindre “forråtnelse” i samfunnet. Som “verdens lys” kalles vi til å avsløre mørkets gjerninger og som ‘lysets barn’ vise verden hva som er godt, rett og sant (sml. Matt 5,13-16 og Ef 5,9)

⁵⁷ Mueller 2006:200
(Denne tilnærmingen minner også mye om John Stotts konsept om “dobbel lytting”. Sml. The Contemporary Christian)

⁵⁸ Mueller 2006:216

Her får Mueller følge av Tony Watkins som skriver om hvordan Paulus fant “*points of contact and agreement*” og “*points of tension and disagreement*”⁵⁹ i møte med tilhørerne på Areopagos-høyden. Paulus fant altså både *tilknytningspunkt* og *spenningspunkt* i filosofiene til både “stoikerne” og “epikuerne”. I sin tale siterer Paulus greske poeter og filosofer, og bruker deres sitater som utgangspunkt for å forklare evangeliet, mens han samtidig tydeliggjør på hvilke områder deres livsfilosofier ikke holder mål. Han bruker også alteret for en “ukjent Gud” som tilknytningspunkt for å snakke om den Gud han kjenner, og som har åpenbart seg i Jesus Kristus.

Watkins mener at Paulus her gir oss en modell som har påfallende relevans til dagens populærkultur. I overført betydning kan vi dermed finne både *tilknytningspunkter* og *spenningspunkter* for bibelformidling både i populærkulturen og i ungdomskulturen. Jeg skal nedenfor skissere noen eksempler i forhold til Paradise Hotel.

4.1. Sentrale tilknytningspunkt:

Paradis:

Tittelen “Paradise Hotel” skaper gjerne visse assosiasjoner. Ofte bli programmet omtalt bare som “Paradise”. Mange vil forbinde ordet ‘*paradis*’ med et sted der livet er herlig, bekymringsløst og føles bare godt. Det er et sted der klimaet er godt, der man kan få sine drømmer oppfylt og der man bare kan nyte livet. For deltakerne på “Paradise” er det kanskje dette de søker når de ankommer hotellet på Mexicos solfylte kyst og kan kose seg på en gratis ferie med gratis alkohol og felleskap med andre partyglade ungdommer.

Bibelen forteller om et annet paradis. Ifølge bibelfortellingen var Edens hage virkelig et *paradis* der Adam og Eva kunne nyte alle livets goder og glede seg over den fullstendige åpne relasjonen med Gud og med hverandre. De vandret i hagen sammen med Gud og alt var overmåte godt. Men ikke mange linjene senere forteller Bibelen oss om hvordan synd, smerte og død blir en del av menneskets tilværelse og paradiset går tapt. Det er nå kun en fjern drøm om det fantastiske som en gang var.

⁵⁹ Watkins, Tony: *Biblical Communication and Contemporary Culture: On Passages, Principles and Practices*. (Southampton; Damaris, 2009) (s.3)

Men idet Jesus kommer og gir sitt liv for menneskeheten vekkes det et håp. *“I dag skal du være med meg i paradiset”* sier Jesus til røveren på korset.⁶⁰ Røveren, som har erkjent sin skyld og gitt sin tilslutning til Jesus, får et løfte om et evig liv sammen med Ham. I tillegg vil Gud en dag skape en ny himmel og en ny jord der Han igjen skal bo blant menneskene, og der verken død, sorg, gråt og smerte skal være mer, og der elven med livets vann renner og livets tre alltid gir frukt⁶¹ Gud kommer vil møte alle våre lengsler og behov idet han gjenoppretter *sitt* Paradis.

Begjær:

Begjær er på mange måter fremtredende i Paradise Hotel. Lysten til et liv i nytelse der festing, alkohol og sex er sentrale momenter preger mye av livsstilen på hotellet. Det kan synes at deltakerne søker et liv som gir mest mulig nytelse her og nå. I en bok om ungdom, identitet og livssynsdannning i det postmoderne skriver Jan Olav Henriksen at “forbrukersamfunnet spiller på vårt begjær: etter anerkjennelse, status og anseelse, etter kontroll over livsbetingelser, etter sex og gode relasjoner.”⁶²

Selv om det i kristen tenking ofte blir forbundet med en selvsentrert jakt etter penger, makt eller sex mener Henriksen at ‘begjær’ ikke er noe negativt i seg selv. Spørsmålet er heller hva man begjærer, eller hvem man begjærer. Gjennom hele bibelhistorien er det et underliggende aspekt at Gud begjærer oss. Han er nidkjær for oss, og vil ikke at vi skal løpe etter andre guder. Gud vil ha oss for seg selv og kaller oss til å elske Ham tilbake. Vi skal med andre ord begjære Gud. “Hvorfor begjære Gud?”, spør Henriksen. “Fordi Gud kan gi oss noe vi ikke kan gi oss selv, og fordi Gud kan gi oss noe annet enn det vi er i stand til å forestille oss at vi både ønsker og trenger.”⁶³

Derfor mener Henriksen at vi i møte med dagens individualistiske konsumkultur bør utvikle en positiv “begjærsteologi” som fokuserer på at Gud vekker begjær i oss etter det gode, og ikke bare de negative sidene ved menneskets begjær. En slik “begjærsteologi” vil kunne avsløre det falske ved konsumsamfunnets tilbud om tilfredsstillelse, og samtidig kunne holde frem Gud og Hans rike

⁶⁰ Lukas 23,43

⁶¹ sml. Åpenbaringen 21,1-4 og 22,1-2

⁶² Ulstein og Aadnanes (red.) (2011:57)

⁶³ Ulstein og Aadnanes (red.) (2011:62)

som et langt bedre objekt for begjær: “Her er anerkjennelse, mulighet for sann menneskelig vekst, og et realistisk forhold til hva livet kan gi oss av muligheter for å få tilfresstilt vårt begjær.”⁶⁴

I møte med begjæret etter uforbeholden nytelse slik det kommer frem på Paradise Hotel kan vi dermed fremstille felleskapet med Gud og andre mennesker i kirken som noe *attråverdig*, slik Jesus selv tiltrakk seg mennesker åpnet opp for det attraktive ved Guds rike.

4.2. Sentrale spenningspunkt:

Festing og sex:

Ser man en episode av Paradise Hotel vil man nokså umiddelbart legge merke til flere spenningspunkter mellom realityserien og kristen tro. Det mest iøyenfallende er kanskje det sensuelle fokuset på kropp og deltakernes egne holdninger til alkohol og sex. Tilbudet om gratis alkohol gjør at deltakerne ikke trenger å holde noe tilbake på drikkingen. Selv om langt ifra alle har sex på Paradise Hotel er det en åpen holdning til at man kan gjøre det med den man vil så lenge begge to har lyst og at det ikke er noe forpliktende ved det.

Det er viktig å understreke at Bibelen ikke har et negativt forhold til hverken sex eller alkohol, men at Guds ord gir oss veiledning til hvordan vi kan nyte disse tingene i trygge og gode rammer. Gud har skapt seksualiteten til å være noe livgivende å nært i et kjærlighetsfylt ekteskap og ønsker derfor å beskytte oss fra “å gi oss bort” til andre enn den vi har valgt å dele livet med. Jesus og disiplene nøyt selv vin i bryluppsfester og ved høytider, der dette var en viktig del av kulturen, og Bibelens advarsler mot vin og sterk drikk handler alltid om hva dette kan føre til, og ikke drikken i seg selv.

Utstemming:

For å komme lengst mulig i Paradise Hotel kan man være nødt til å “dolke noen i ryggen”. Dette er noe det snakkes om mye blant deltakerne, og under “ukens parsermoni” skjer det gjerne overraskende bytter. Par splittes og noen ganger bytter man med sin beste venn slik at man selv blir stående med en partner, mens den andre må forlate hotellet⁶⁵ I oppbyggingen til en parsermoni er

⁶⁴ Ulstein og Aadnanes (red.) (2011:63)

⁶⁵ se f.eks. episode 36 der Kim velger jenta til Mikael, som han egentlig anser som sin beste venn. Kim begrunner valget med at han følte at han skyldte de andre guttene tjenester siden de hadde hjulpet han tidligere. Kim får sterke reaksjoner på valget, men synes selv det er tøft.

det derfor mye snakk om grunner til at man skal velge noen framfor andre, og man forsøker noen ganger å danne allianser.

Programkonseptet til Paradise Hotel gjør at man ikke kan inkludere alle i fellesskapet og at noen av deltakerne finner en taktikk for at de kan nå lengst mulig. Derfor velger noen å sette seg selv høyere enn andre, noe som er i direkte kontrast til å Bibelens oppfordring om å sette andre høyere enn seg selv.⁶⁶ I Bibelen blir også menighetsfellesskapet beskrevet som en kropp der vi alle er hverandres lemmer, og der vil alle trenger hverandre for å fungere best mulig.⁶⁷ Bibelen oppfordrer oss stadig til å elske hverandre som søsken og til ikke bare å møte hverandres, men også våre fienders behov.⁶⁸ Dette står i stor kontrast til fellesskapet på Paradise Hotel, der ingen kan være trygge på om de får bli på hotellet eller ikke.

5. Avslutning

5.1. Konklusjon:

Hovedmotivasjonen for deltakerne i Paradise Hotel virker på mange måter å handle om selve opplevelsen av å være på hotellet og å leve i nuet og nyte livet. Å leve for lykke og livet her og nå er noe som i stor grad også gjenspeiles i “the happy midi-narative” og ungdommers forhold til seg selv, forholdet til *venner*, og forholdet til *verden*. Selv om flere av momentene ved Paradise Hotel og aktuell ungdomskultur utfordrer formidling av kristen tro i møte med ungdom er ikke løsningen å forholde seg passivt og distansert til dette. Med Paulus som forbilde trenger vi å komme ut av våre “bunkerser” og engasjere oss i en autentisk og relevant formidling som bekrefter det sanne og avslører det falske i vår postmoderne samtid.

5.2. Hva så?

Både for deltakere og for seere virker Paradise Hotel å gi et inntrykk av at ‘det idelle’ er å leve for nytelse her og nå. Fri alkohol, fri sex og frihet fra forpliktelser er det som utgjør dette

⁶⁶ se bl.a. Rom 12,10 og Fil 2,3

⁶⁷ se bl.a. Rom 12,4-5 og 1 Kor 12,12-27

⁶⁸ se bl.a. Rom 12,10-21 og Ord 25,21

individualistiske 'paradiset'. I kristen formidling i møte med ungdom er dette både et tilknytningspunkt og et spenningspunkt som kan utnyttes til å formidle et håp om nyskapelsen av det opprinnelige paradiset. Dermed kan vi presentere evangeliet på en måte som løfter blikkene fra en individualistisk 'lykkelig midi-fortelling' og setter våre liv inn i rammen av en reell meta-fortelling, der en helhjertet relasjon til Gud og til hverandre er selve målet med livet.

LITTERATURLISTE:

Cook, David: Tro på avveier. (Oslo: Lunde, 1999)

Gustavsson, Stefan: Kristen med god grunn – om sannhet i en tid fylt av tvil. (Oslo: Luther, 1999)

Howell, David i *Religion and Youth Culture* - Dictionary of Contemporary Religion in the Western World (IVP: Grand Rapids, 2002)

Mueller, Walt: *Engaging the Soul of Youth Culture. Bridging Teen Worldviews and Christian Truth.* (Downer's Grove: InterVarsity Press 2006)

Cray, Graham (red.): *Making Sense of Generation Y - The worldview of 15-25 year olds* (London: Church House Publishing, 2006)

Skårhøj, Rie Frilund og Søren Østergaard (red.): *"Generation Happy?" Et studie i danske teenagers hverdagsliv, værdier og livstolkning.* Frederiksberg: Unitas Forlag 2005)

Dahle, Margunn Serigstad: *"Spor av tru i ei tenåringssåpe? Om ungdomsmedia og religionspedagogen"*, i Prismet nr. 3, 2003

Dahle, Lars: *Med Paulus på livssynstorget - om Apgj. 17,16-34 som apologetisk modell* i Fast Grunn nr. 6, 2003

Aadnanes, Per M. og Ulstein, Jan Ove (red.): *Vegar i vegløysa? Ungdom, identitet og livssynsdanning i det postmoderne* (Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 2011)

ANDRE RESSURSER:

- *Inside*, Studentavisen ved Handelshøgskolen BI. Onsdag 16. mars, Nr. 4 2011

- tv3.no

- tv3play.no

- kjendis.no